

Klimatkontrakt 2030

Mellan Borlänge kommun och myndigheterna
Energimyndigheten, Vinnova, Formas, Tillväxtverket,
Trafikverket, Naturvårdsverket samt Viable Cities.

VERSION 2022

Innehåll

1. Syftet med Klimatkontrakt 2030	4
2. Parter	4
3. Kommunens åtaganden	4
3.1. Kommunens klimatmål.....	4
3.2. Strategi.....	6
3.3. Organisation och ledning.....	6
3.4. Samverkan med näringsliv, akademi och medborgare.....	8
3.5. Klimatinvesteringsplan.....	9
3.6. Digitalt stöd för genomförandet.....	10
3.7. Innovationsnav för klimatneutrala kommuner.....	10
3.8. Klimatanpassning.....	11
3.9. Klimatsmart mobilitet.....	11
3.10. Rapportering och uppföljning.....	11
4. Viable Cities åtaganden	12
4.1. Bättre regler.....	12
4.2. Innovationer.....	12
4.3. Samordnad finansiering.....	13
4.4. Samspel med EUs mission klimatneutrala städer.....	13
5. Myndigheternas åtaganden	13
5.1. Lärande arbetssätt för policyutveckling.....	14
5.2. Stöd till forskning, innovation och utveckling.....	14
5.3. Samordnad finansiering.....	15
5.4. Deltagande i europeiska initiativ för hållbara städer.....	15
6. Strategiska utvecklingsprojekt 2023	16
6.1. Systemdemonstration.....	16

6.2. Konkurrenskraft och finansiering.....	17
6.3. Medborgarengagemang.....	17
6.4. Mission klimatneutrala städer 2030 internationellt.....	18
7. Gemensamt arbete kring uppföljning, utvärdering och uppdatering.....	18
7.1. Viktigaste uppdateringar för kommunen.....	18
7.2. Mest angelägna erfarenheter att dela för kommunen.....	19
7.3 Viktigaste uppdateringar för Viable Cities.....	19
7.4. Viktigaste uppdateringar för myndigheterna.....	21
8. Kontraktet.....	24
Klimatkontrakt 2030.....	25

1. Syftet med Klimatkontrakt 2030

Syftet med detta Klimatkontrakt är att öka tempot i klimatomställningen i städer inom ramen för Agenda 2030 och samtidigt bidra till återhämtningen i svensk ekonomi i kölvattnet av corona-pandemin. Klimatkontraktet uttalar parternas avsikt att höja ambitionen inom hållbar stadsutveckling och klimatomställning. Klimatkontraktet ger även Sverige och svenska städer goda förutsättningar att vara internationella föregångare i städers klimatomställning. Detta ska uppnås genom ömsesidiga och långsiktiga åtaganden om insatser från de undertecknande statliga myndigheternas, innovationsprogrammet Viable Cities och kommunens sida enligt följande.

2. Parter

Parter i Klimatkontrakt 2030 är:

- Borlänge kommun.
- Myndigheterna: Statens Energimyndighet (Energimyndigheten), Verket för innovationssystem (Vinnova), Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas), Tillväxtverket, Trafikverket och Naturvårdsverket.
- Strategiska innovationsprogrammet Viable Cities.¹

3. Kommunens åtaganden

3.1. Kommunens klimatmål

Målbild för Klimatneutrala Borlänge 2030

Borlänge kommun och de 12 andra parter som står bakom Klimatneutrala Borlänge 2030 har formulerat en gemensam målbild.

”Ett Borlänge där klimatutsläppen minskar till nära noll och där vi tar vår del av ansvaret för att leva upp till Parisavtalet. Det innebär att vi ska hålla oss inom vår koldioxidbudget och minska utsläppen i förhållande till den. Det innebär också att de utsläpp vi orsakar utanför kommunens gränser ska minska i liknande takt och till minimal nivå. Utöver utsläppsminskningar krävs att vi utvecklar kolsänkor. Övergången till en cirkulär ekonomi är en förutsättning liksom friska ekosystem som har förmågan att binda kol.

¹ Viable Cities är ett strategiskt innovationsprogram som finansieras av Energimyndigheten, Vinnova och Formas. Programmet har en löptid från 2017 till 2030 och har cirka 130 medlemmar, Världorganisation är KTH.

Borlänge är en föregångare och inspiration för andra regionalt, nationellt och globalt för hur omställningen till en klimatneutral kommun kan ske med utgångspunkt i ett gott liv för alla inom planetens gränser.”

Effektmål för Klimatneutrala Borlänge 2030

Klimatneutrala Borlänge 2030 ska bidra till att Borlänges klimatpåverkan minskar.

- Minskad klimatpåverkan i linje med koldioxidbudgeten och utsläppsminskningstakten kopplad till den.
- Minskad klimatpåverkan utifrån de konsumtionsbaserade utsläppen

Utöver koldioxidbudgeten och de konsumtionsbaserade utsläppen finns utsläppen från den större industrin (SSAB), utsläpp som uppstår lokalt men bokförs nationellt. Dessa utsläpp behöver givetvis också minska, men hanteras utanför de båda effektmålen. SSAB har en aktiv roll i Borlänges klimatomställning och ingår i projektconsortiet.

Specifikt mål för arbetet fram till 30 sep 2024

- Ökat tempo i klimatomställningen genom nya samverkansformer, nya processer och metoder för att möjliggöra transformativa samhällsförändringar.

Kommunens klimatmål

Målbilden och effektmålen överensstämmer med kommunens klimatmål antagna av kommunfullmäktige.

Borlänge kommun axlar åtagandet om att uppnå Parisavtalet. Borlänge kommun har därför tagit fram en koldioxidbudget som visar hur mycket vi kan släppa ut som kommun för att hålla oss till avtalet, och vilken utsläppsminskningstakt det innebär om vi ska hålla oss inom koldioxidbudgeten. Beräkningarna visar att vi kan släppa ut maximalt 1328 kton koldioxid 2020–2040, vilket innebär en utsläppsminskningstakt på 16 % per år. Släpper vi ut mer koldioxid än vad vår koldioxidbudget medger behöver vi kompensera de utsläppen med ännu högre utsläppsminskningstakt kommande år, eller stora negativa utsläpp.

I Borlänge kommuns miljöstrategi 2021–2030 förtydligas våra klimatambitioner. Kommunkoncernen ska verka för:

- ett klimatneutralt Borlänge 2030
- att koldioxidutsläppen i Borlänge håller sig inom koldioxidbudgeten på 1328 kton utsläpp av koldioxid 2020–2040
- att koldioxidutsläppen som omfattas av budgeten minskar med 16 % per år i Borlänge till nära noll år 2045.

- att de utsläpp vi orsakar räknat på konsumtion också ska minska i liknande takt. 2045 ska växthusgasutsläppen vara under 1 ton CO₂-ekv per person.

En förutsättning för att lyckas med klimatomställningen är övergången till en cirkulär ekonomi liksom friska ekosystem som har förmågan att binda kol. Miljöstrategins prioriteringar jämte klimatet är därför också hörnstenar i arbetet – cirkulär ekonomi och biologisk mångfald. Cirkulär ekonomi innebär en resurseffektiv stad med avfall nära noll och slutna giftfria kretslopp. Den biologiska mångfalden ska stärkas genom att bevaras och utvecklas.

3.2. Strategi

Den strategiska planen är kommunfullmäktiges viktigaste verktyg för att leda och styra verksamheterna i nämnderna och kommunens bolag. Planen beslutas under första året av en ny mandatperiod. I planen anges kommunens vision, visionsområden, styrmodell, ägardirektiv för de kommunala bolagen, mål för god ekonomisk hushållning samt ekonomiska ramar. Borlänge kommuns miljöstrategi 2021–2030 är ett verktyg för att konkretisera de miljömässiga ambitionerna i Strategisk plan. Syftet med miljöstrategin är att hela kommunkoncernen gemensamt ska jobba mot de uppsatta målen. Visionsområdet Ett ekologiskt hållbart Borlänge: ett Borlänge som tar ansvar för miljön både nu och i framtiden är den grundläggande utgångspunkten.

Borlänge kommunkoncern kan göra viktig skillnad för klimatet, men äger inte utvecklingen ensam. Tillsammans med Borlängeborna och näringslivet kan vi göra ännu mer. I miljöstrategi 2021–2030 förtydligas tre arbetssätt för hur kommunkoncernen ska arbeta för att åstadkomma förändring. Arbetssätten syftar till att få med oss fler i arbetet för att uppnå ännu större effekt.

Arbetssätt 1: Kommunen som föregångare

Arbetssätt 2: Borlänge i samverkan

Arbetssätt 3: Delaktighet, information och utbildning

3.3. Organisation och ledning

Projektkonsortium

Projektkonsortiet står bakom ansökan i Viable Cities utlysning 8 Klimatneutrala Borlänge 2030 från april 2021. Alla 13 organisationer i konsortiet har gjort åtagandet att bidra till projektet. Projektkonsortiet är med i projektet som helhet men bidrar på olika sätt i de olika grupper med olika roller och uppdrag som finns inom projektet.

Innovationsteam

Projektkonsortiet och innovationsteamet består av samma aktörer när det kommer till vilka organisationer som representeras i projektkonsortiet. Vilka personer som representerar respektive organisation i innovationsteamet kan variera.

Innovationsteamet har mandat och förmåga att påskynda omställningen till den klimatneutrala staden år 2030 utifrån Borlänge specifika utmaningar. Innovationsteamet utgörs av utvalda representanter från de organisationer som deltar i projektkonsortiet och arbetar gränsöverskridande såväl mellan kommunala förvaltningar och bolag som med aktörer från forskning, företag och civilsamhälle. Teamet har en viktig roll i att arbeta fram och löpande vidareutveckla ett Klimatkontrakt 2030 för att accelerera omställningen. Innovationsteamet ska vara aktivt under hela projektperioden och mötas regelbundet. För att kunna utveckla klimatinvesteringsplan och bidra till klimatkontraktet kommer innovationsteamet att arbeta med att blanda såväl kompetenser som aktörer med olika mandat för att identifiera utmaningar, arbeta fram lösningar och överbrygga de mellanrum som finns vad gäller exempelvis ansvar, för att nå fram till ett klimatneutralt Borlänge 2030. Konstellationen kommer vara helt ny för Borlänge. Arbetet kommer att utföras och justeras under projektidens gång. Dalarna Science Park processleder innovationsteamet.

Uppdragsgivare

Uppdragsgivare är Kommunstyrelsen. Även miljö- och samhällsbyggnadsnämnden, som har uppdraget att samordna kommunens miljöstrategiska arbete och Borlänge Energis styrelse har varit med i processen att forma uppdraget och har viktiga roller. Ordförande för Kommunstyrelsen, Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden och Borlänge Energi bildar därför en politisk referensgrupp med större och mer kontinuerlig delaktighet i projektet.

Politisk referensgrupp

Den politiska referensgruppen består av kommunstyrelsens ordförande, Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens ordförande och Borlänge Energis styrelseordförande.

Styrgrupp

Projektets styrgrupp är koncernledningsgruppen och består av personer som stödjer projektbeställare. Projektbeställare är kommundirektören.

Styrgruppen avlastar och stödjer projektbeställaren, men övertar inte dennes totalansvar för projektet.

Beställaren kan ge mandat till beställarombudet för beslut och löpande styrning. I styrgruppen ingår även beställarombudet, sektorchef för samhällsbyggnadssektorn.

Operativ styrgrupp

I den operativa styrgruppen finns beställarombudet och utgör länken mellan de båda styrgrupperna. Beställaren ger vid behov mandat till beställarombudet att ta beslut åt beställaren. Vid behov lyfter beställarombudet på samma sätt tillbaka frågor som ska beslutas av beställaren och lyftas i styrgruppen.

Den operativa styrgruppens roll är att stödja beställarombudet. Den operativa styrgruppen har en liknande roll som styrgruppen, men på en mer operativ nivå.

Projektledare

Projektledaren leder arbetet och ansvarar för att projektmålen infrias. En av projektledarens mest centrala uppgifter är att skapa förutsättningar och undanröja hinder, så att alla kan arbeta, samverka och kommunicera på ett enkelt sätt.

Arbetsgrupper

Arbetsgrupper formas för varje arbetspaket. Arbetsgrupperna ska vara bemannade för att lösa den aktuella uppgiften inom varje arbetspaket.

3.4. Samverkan med näringsliv, akademi och medborgare

Kvadrupelhelixorganisationen - Innovationsteamet

En kvadrupelhelixorganisation är etablerad för att stärka samverkan i Borlänge kring missionen om klimatneutrala Borlänge 2030. Organisationen kallas "Innovationsteamet" och utgörs av utvalda representanter från de organisationer som deltar i projektkonsortiet och arbetar gränsöverskridande såväl mellan kommunala förvaltningar och bolag som med aktörer från akademi, näringsliv och civilsamhälle. Innovationsteamet har mandat och förmåga att påskynda omställningen till den klimatneutrala staden år 2030 utifrån Borlänges specifika utmaningar.

Mobilisering av näringslivet

För att öka omställningstakten ytterligare och mobilisera en kritisk massa av företag i Borlänge har projektet tagit fram ett lokalt klimatkontrakt som företag kan skriva under och således ansluta sig till arbetet för ett klimatneutralt Borlänge 2030. De företag som väljer att ansluta sig till Klimatneutrala Borlänge 2030 förväntas avsätta tid och engagemang för att skynda på omställningsarbetet inom sitt företag men även dela med sig av erfarenheter och kunskaper och vara delaktig i helhetsarbetet för en klimatneutral stad.

Det lokala klimatkontraktet kallas "Klimatkontrakt Borlänge" och innebörden av kontraktet är ett åtagande mot projektets målbild. Klimatkontraktet är inte statiskt, utan ska år för år bekräftas, utvecklas och skruvas på. Företagen uppmanas att åta sig och genomföra fler åtgärder som får en samlad effekt på utsläppen.

Företaget får i gengäld tillgång till nätverket, workshops och nivåbaserat utvecklingsnätverk. De får även använda logotypen för Klimatneutrala Borlänge 2030 i sin kommunikation, för att visa att de står bakom ambitionen i projektet.

Nya former för medborgarengagemang

För att uppnå systeminnovation och transformativ förändring av staden krävs nya former för medborgarengagemang. Alla som bor och verkar i Borlänge behöver i högre utsträckning involveras i arbetet. Dialog och former för att förmera engagemang behöver skapas. Här har 2047 Science Center och IK Brage nyckelroller att tillsammans med kommunen och kommunala bolag stärka samverkan.

Ytterligare metoder för att förmera medborgarengagemang ska utvecklas. Det kommer att ske parallellt med metodutveckling tillsammans med programkontoret och de andra Viable-städerna. Det finns också ambitioner om att engagera fler föreningar och enskilda medborgare, men vilka metoder och grepp som ska användas behöver utvecklas.

Hållbar Arena

Hållbar Arena handlar om att sprida kunskap om arbetet för ett mer hållbart samhälle. Via en hållbar arena vill IK Brage och Borlänge Energi skapa samarbeten med företag, föreningar och kommunen där fokus ligger på hur vi tillsammans skapar ett bättre samhälle och en långsiktig social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet i många olika verksamheter. Tillsammans med IK Brages idrottsliga evenemang skapas forum för att arbeta och engagera enskilda medborgare och belysa hållbarhets- och klimatfrågor.

Hållbar Arena handlar om att ta ansvar för den påverkan vi har på vår omgivning och att arbeta utifrån ansvarsfulla miljömässiga, sociala och affärsmässiga aspekter.

Borlänge Energi Arena Domnarvsvallen/Hållbar Arena ska som inspirerande och informativ mötesplats, vara en katalysator för hållbarhetsarbete såväl ekologiskt som socialt och ekonomiskt. Platsen ska också vara en testarena för ny teknik och nya idéer och genom detta driva på och öka kunskapen kring hållbarhet.

Hackathons med 2047 Science Center

2047 Science Center kommer låta gymnasieungdomar sätta tänderna i utmaningen ett klimatneutralt Borlänge 2030 och hitta lösningar som bidrar till Borlänges skapande av portfölj med insatser mot klimatneutralitet.

3.5. Klimatinvesteringsplan

Klimatperspektivet ska genomsyra kommunens budget- och finansieringsprocess för att planera och verkställa det omställningsarbete som är nödvändigt. Kommunkoncernen genomgår ett utvecklingsarbete för samordnat investerings- och

budgetarbete. Lokalförsörjningsplanen är ett nära kopplat planeringsverktyg med arbetsprocess. I båda dessa processer ska klimatomställningen ingå som perspektiv. Det innebär ett processarbete i flera steg. Ett verktyg i arbetet är konkretisering av klimatåtgärder i en klimatinvesteringsplan.

Klimatinvesteringsplaner innebär ett nytt sätt att ta fram färdplaner för städer som inkluderar ett samhälls- och företagsekonomiskt perspektiv på åtgärder och investeringar. Klimatnytta och mervinster tydliggörs för att skapa beslutsunderlag som möjliggör rätt prioriteringar.

Klimatinvesteringsplanen handlar om att ge en samlad bild av de kommunala, regionala, statliga och privata åtgärder och investeringar som kommer att behövas för att nå uppsatta mål. Samtidigt ska de visa på hur nya eller växande marknader skapas för företag som kan leverera hållbara byggnader, energisystem, mobilitetslösningar, återvinningssystem och understödande digitala system mm.

Kommunkoncernens omställningsfunktion kommer utifrån klimatinvesteringsplanen hantera de åtgärder och investeringar som kommunkoncernen har rådighet över. Innovationsteamet och de bredare samverkansplattformar som byggs upp kommer vara viktiga för genomförandet av övriga delar av klimatinvesteringsplanen.

3.6. Digitalt stöd för genomförandet

Digitala verktyg som stöd för klimatomställningen är en integrerad del i kommunens klimatarbete. Innovationsteamet bemannas med digitaliseringskompetens. Kommunen ska analysera hur digitalisering kan vara ett verktyg för omställning. Digitala verktyg för att visualisera data inom prioriterade områden med särskild potential för omställningen ska tas fram.

3.7. Innovationsnav för klimatneutrala kommuner

Kvadrupelhelixorganisationen - Innovationsteamet

En kvadrupelhelixorganisation är etablerad för att stärka samverkan i Borlänge kring missionen om klimatneutrala Borlänge 2030. Organisationen kallas "Innovationsteamet" och utgörs av utvalda representanter från de organisationer som deltar i projektkonsortiet och arbetar gränsöverskridande såväl mellan kommunala förvaltningar och bolag som med aktörer från akademi, näringsliv och civilsamhälle. Innovationsteamet har mandat och förmåga att påskynda omställningen till den klimatneutrala staden år 2030 utifrån Borlänges specifika utmaningar.

Innovationsteamet arbetar tillsammans för att leverera lösningar som bidrar till Borlänges klimatneutralitet. Den bärande idén med innovationsteamet är att det är genom samverkan mellan olika sektorer som nya lösningar kan uppstå och realiseras i en snabbare takt. Det är också genom att samla viktiga aktörer från olika sektorer i samma rum som vi kan överbrygga det ansvarsglapp som finns för klimatfrågan.

Innovationsteamet arbetar i en innovationsprocess som består av tre övergripande delar: kunskapsinhämtning, idégenerering och realisering. De olika delarna genomförs parallellt med varandra genom hela projektiden, även om kunskapsinhämtning kommer ha ett större fokus i början av projektperioden och realisering i slutet.

Innovationsteamet har utifrån Borlänge klimatutmaningar och utsläpp prioriterat fem olika utmaningsområden. Dessa är transporter, konsumtion och handel, bygg, energisystem (inkl. avfall) och kolsänkor. Beteendeförändringar och fysisk planering är tvärgående aspekter som genomsyrar mer eller mindre alla fem områden.

Innovationsteamet arbetar samlat kring ett utmaningsområde för att sedan ta itu med ett annat. Det sker inte i strikt kronologisk ordning, utan processerna kommer till viss del att drivas parallellt med varandra. För varje utmaningsområde definieras ett antal mer specifika utmaningsfrågor. Idégenerering sker sedan kring utmaningsfrågorna, varefter uppkomna idéer samlas i en portfölj, Borlängeportföljen, för att i den utvecklas och värderas. Syftet med Borlängeportföljen är att samla alla uppkomna idéer och underlätta realisering av innehållet. För att accelerera klimatomställningen krävs en uppsjö av lösningar där det omöjligt finns en aktör som är ägare av dem alla, utan ett ekosystem av olika lösningar och aktörer. Portföljen är en idé- och lösningsbank som ska underlätta aktörerna att orientera sig i ekosystemet samt enskilt och tillsammans realisera fler av lösningarna.

3.8. Klimatanpassning

Kommunen arbetar med klimatanpassning inom fysisk planering och genom delprogrammet Klimatförändringar kopplat till handlingsprogrammet enligt lagen för skydd mot olyckor.

3.9. Klimatsmart mobilitet

Enligt Borlänge koldioxidbudget står transporter för den största delen av koldioxidutsläppen i Borlänge. Det finns stor potential att minska utsläppen inom transportsektorn genom att öka andelen hållbara resor (gång, cykel och kollektivtrafik) samt genom ställa om fordonsflottan. Projektkonsortiet och innovationsteamet prioriterar därför transporter och klimatsmart mobilitet. Kommunen har antagit mål och tillvägagångssätt gällande klimatsmart mobilitet i Miljöstrategi 2021-2030 samt i Trafikstrategi för Borlänge kommun. Kommunen ska accelerera arbetet med klimatsmart mobilitet i enlighet med de bägge strategierna.

3.10. Rapportering och uppföljning

Kommunens klimatmål följs upp i miljöbokslutet varje kalenderår.

Effekt mål 1 (Minskad klimatpåverkan i linje med koldioxidbudgeten och utsläppsminskningstakten kopplad till den) följs upp årligen i Borlänge kommuns

koldioxidbudget. Uppföljningen baseras på nationellt samordnad data och släpar efter två år. Det betyder att definitiva värden inte finns för senaste år, utan går att utläsa först senare. Däremot görs prognoser för de två närmaste åren i tid, vilket ger en bra indikation.

Effektmål 2 (Minskad klimatpåverkan utifrån de konsumtionsbaserade utsläppen) följs upp genom Stockholm Environment Institutes verktyg Konsumtionskompassen samt Naturvårdsverkets statistik. Det finns osäkerhet i exakt hur dessa utsläpp kommer att följas upp nationellt och projektets uppföljning kommer därför hålla sig ajour med utvecklingen.

Det specifika målet för arbetet fram till 30 sep 2024 (Ökat tempo i klimatomställningen genom nya samverkansformer, nya processer och metoder för att möjliggöra transformativa samhällsförändringar) följs upp årligen i lägesrapporteringen till Energimyndigheten.

4. Viable Cities åtaganden

Innovationsprogrammet Viable Cities genomförs i bred samverkan, för att bidra till att ställa om till klimatneutrala städer 2030 som en del i det svenska åtagandet att uppfylla mål i Agenda 2030 och Parisavtalet. I detta ingår att vara internationella föregångare i städers omställning.

Viable Cities arbetar med en bredd av aktörer på tvärs över vetenskapliga discipliner, branscher och samhällssektorer. Det kopplar samman excellenta forskningsmiljöer med stora och små företag inom en rad branscher samt offentliga verksamheter och civilsamhällesorganisationer.

Inom ramen för den roll som Viable Cities har som strategiskt innovationsprogram kommer programmet att verka för följande::

4.1. Bättre regler

Viable Cities har för avsikt att skapa ett kompetensstöd med tillhörande policylabb för att ge kommunen bättre överblick avseende nuvarande och kommande svensk och europeisk lagstiftning, regler och normer av relevans för städers klimatomställning. Detta innefattar processtöd för förändring av regelverk och normer för att i praktiken underlätta klimatomställningen. Detta kommer i ett första steg att koppla till utvecklingsarbetet kring systemdemonstratorer (se avsnitt 6).

4.2. Innovationer

För att underlätta för kommunen att implementera innovation som påskyndar klimatomställningen, kommer Viable Cities att bidra med kompetensnätverk och

processtöd, bland annat genom att engagera andra strategiska innovationsprogram i den fortsatta utvecklingen av Klimatkontrakt 2030, framför allt inom mobilitet, energi, byggd miljö, cirkulär ekonomi, hälsa och digitalisering. Utifrån samarbetsavtalet som finns med det strategiska innovationsprogrammet Drive Sweden kring klimatsmart mobilitet kommer samverkan utvecklas ytterligare med såväl städer som myndigheter kring detta område, inte minst med Trafikverket.

4.3. Samordnad finansiering

Viable Cities kommer på följande sätt understödja kommunens behov av finansiering av klimatomställning och verka för samarbete och synergi mellan myndigheter och andra aktörer som finansierar klimatomställning och hållbar stadsutveckling.

- Viable Cities kommer fortsatt arbeta med Klimatkontrakt 2030 med de 23 städerna och fem myndigheterna som är involverade i detta.
- Viable Cities har genom Rådet för Hållbara Städer startat ett samarbete för att skapa synergi mellan statliga myndigheters bidrag till städers klimatomställning och Klimatkontrakt 2030. Myndigheterna utvecklar samordningen kring de olika insatser som pågår inom området hållbar stadsutveckling, se 5.3 Samordnad finansiering.
- Viable Cities samarbetar med Kommuninvest och Europeiska Investeringsbanken EIB m fl i syfte att utveckla former för att förstärka den långsiktiga finansieringen av kommunens klimatinvesteringsplan.

Viable Cities arbetar vidare med att utveckla former för klimatinvesteringsplaner för städer med sikte på att stödja samtliga städer i satsningen Klimatneutrala städer 2030.

4.4. Samspel med EUs mission klimatneutrala städer

Viable Cities samverkar nära med de stödstrukturer som byggs upp kring EUs mission om klimatneutrala städer 2030 – såväl en plattform för EUs mission (EU mission platform, NetZeroCities) som CapaCITIES, ett nätverk av nationella noder, som partnerskapsprogrammet Driving Urban Transitions (DUT).

5. Myndigheternas åtaganden

Myndigheterna åtar sig att samverka inom det strategiska innovationsprogrammet Viable Cities. Myndigheterna bidrar på så sätt till syftet med det missionsdrivna arbetet att ställa om till klimatneutrala städer 2030 med ett gott liv för alla inom planetens gränser.

Klimatkontrakt 2030 innebär att nya arbetssätt behöver utvecklas, såväl mellan olika aktörer och organisationer som mellan olika styrnivåer.

Under 2023 fortsätter myndigheterna utveckla arbetet i det myndighetsövergripande innovationsteamet. En fortsatt dialog med städer och regioner är viktig för att fånga upp behov och bidra till systemomställning. Arbetet innebär en aktiv medverkan i "Transition Lab Forum" som Viable Cities faciliterar, där gemensamma workshops, reflekterande samtal och lärseminarier är en viktig del. Nya arbetssätt kan även bestå i att myndigheterna initierar experiment och pilotprojekt.

Myndigheterna åtar sig att fortsätta det gemensamma arbetet kring följande utveckling under 2023 för att stödja kommunernas klimatomställning:

5.1. Lärande arbetssätt för policyutveckling

Myndigheterna samverkar för att skapa förutsättningar för en proaktiv dialog och lärande kring policyutveckling samt befintligt och kommande regelverk inom hållbar stadsutveckling och klimatomställning.

Under 2023 utforskar och testar myndigheterna former, exempelvis policylab, för att identifiera hinder och utmaningar inom policy och regelverk för hållbar stadsutveckling och klimatomställning.

Myndigheterna fortsätter att bidra i aktiviteter som främjar utvecklingen av klimatinvesteringsplaner, digitalisering och datadelning, systemdemonstratorer och samverkansprocesser som rör flernivåstyrning.

Under Sveriges EU-ordförandeskap våren 2023 kommer myndigheterna vara involverade i flera av de cirka 150 EU-möten som kommer att hållas i landet. Mötena är arenor för lärande och policyutveckling och städer och regioner är viktiga deltagare. Bland annat planeras diskussioner om EUs urbana agenda om hållbar stadsutveckling och en konferens om Gröna städer.

5.2. Stöd till forskning, innovation och utveckling

Myndigheterna finansierar insatser för forskning, innovation, utveckling och systeminnovation som stödjer en snabbare klimatomställning.

Myndigheternas stöd riktar sig till olika typer av forskning, innovation, tillämpning och demonstration och till viss del investeringsstöd. Stöd tillhandahålls genom öppna utlysningar och andra former så som till exempel beställarnätverk, behovsägarnätverk och innovationsupphandling.

Som en del i omställningsarbetet har myndigheterna² och Viable Cities lanserat en satsning på urbana systemdemonstratorer. Under hösten 2022 genomfördes en första, så kallad designfas inom satsningen. Under 2023 kommer en uppföljande utlysning genomföras. Syftet med satsningen är att skapa en insatsform som tar ett tydligare systemperspektiv på omställningsarbetet.

5.3. Samordnad finansiering

För att skapa bättre framförhållning och samlad information utvecklar myndigheterna löpande samordningen kring de olika insatser som pågår inom hållbar stadsutveckling och klimatomställning. Arbetet görs inom ramen för flera av myndigheternas befintliga uppdrag och uppgifter exempelvis Rådet för hållbara städer, strategiska innovationsprogram, de nationella forskningsprogrammen för klimat och hållbart samhällsbyggande, och europeiska regionala utvecklingsfonden.

Under 2022 har myndigheterna initierat ett första test med några av städerna för att i dialog utveckla en metod för portföljanslys av myndigheternas samlade finansiering till städer. Innovationsarbetet avser att fortsätta under 2023. Det långsiktiga målet är att arbetet ska bidra i arbetet med städers klimatinvesteringsplaner.

Hållbarstad.se är Rådet för hållbara städers gemensamma webbplats. Under 2023 fortsätter utvecklingsarbetet med webbplatsen dels för att fortsatt synliggöra kommande finansieringsmöjligheter, dels för att göra den mer tydlig och användarvänlig.

5.4. Deltagande i europeiska initiativ för hållbara städer

Myndigheterna ingår och arbetar med flera olika europeiska initiativ för att stödja utvecklingen av hållbara städer och samhällen.

I arbetet med att stödja svenskt deltagande i forskningsprogrammet Horisont Europa 2021–2027 ingår att bidra i utformning av utlysningar och aktiviteter samt informera och ge råd till aktörer som planerar att delta i ansökningar i olika europeiska satsningar. Myndigheterna samverkar även i genomförande av EUs regionala utvecklingsfond 2021–2027 med insatserna för hållbar urban utveckling.

Myndigheterna fortsätter medverka i partnerskapet Driving Urban Transitions to a Sustainable Future³, där utlysningar och andra aktiviteter inom området hållbar stadsutveckling kommer att vara aktuellt under de kommande åren samt

² Vinnova

³ Energimyndigheten, Formas och Vinnova

EU-kommissionens satsning New European Bauhaus⁴, European Urban Initiative (EUI)⁵ och Urbact⁶

Myndigheterna bidrar även för att utveckla stödjande funktioner för de städer som valts ut att ingå i missionen 100 klimatneutrala städer. Ett exempel är programmet CapaCITIES⁷. Genom CapaCITIES initieras och stärks nationella förändringsprocesser för att etablera nationella nätverk och styrningsstrukturer.

6. Strategiska utvecklingsprojekt 2023

Under 2023 kommer följande strategiska utvecklingsprojekt att bedrivas inom Viable Cities Transition Lab i samverkan med övriga kommuner, med syfte att vid den kommande revideringen av Klimatkontrakt 2030 kunna vidareutveckla innehållet i kontraktet.

6.1. Systemdemonstration

Viable Cities utvecklar i samarbete med myndigheter systemdemonstratorer som en ny insatsform för att driva innovation på systemnivå. Detta för att åstadkomma transformation i linje med mission klimatneutrala städer 2030. En systemdemonstrator genomförs för att demonstrera omställning av hela samhällssystem i verklig miljö. En viktig del i insatsformen är en portfölj av insatser där nya lösningar, modeller, initiativ och experiment kopplas ihop till en större helhet. Många aktörer från olika sektorer mobiliseras i syfte att lära för att skala. Systemdemonstratorerna tar sin utgångspunkt i centrala områden i Klimatkontrakt 2030 och är tänkta att bidra till revideringar av kontraktet utifrån insikter från arbetet.

Vinnova och Viable Cities har tillsammans under 2022 inlett en designfas för att utforska hur systemdemonstratorer kan bli ett kraftfullt verktyg för omställningen till klimatneutrala städer. I samverkan med ett antal städer har sex konsortier inlett designfasen hösten 2022. Under 2023 planeras en utlysning för etableringsfas med ambitionen om att möjliggöra för ett antal systemdemonstratorer i Sverige. Parallellt planeras för fyra systemdemonstratorer i Bogotá (Colombia), Bristol (Storbritannien), Curitiba (Brasilien) och Makindye Ssabgabo (Uganda) inom Climate Smart Cities Challenge tillsammans med UN-Habitat. Ambitionen är att under 2023 stärka erfarenhetsutbytet mellan systemdemonstratorer nationellt och internationellt.

⁴ New European Bauhaus lyfter fram betydelsen av estetiska, sociala och kulturella värden i den gröna omställning.

⁵ European Urban Initiative, är en hub för hållbar stadsutveckling på EU-nivå. EUI ska erbjuda stöd till städer för att förbättra och öka sin kapacitet i att utforma strategier, policyer och projekt för hållbar stadsutveckling. (urban-initiative.eu).

⁶ Urbact är ett europeiskt samarbetsprogram för utbyte och lärande inom hållbar stadsutveckling, Tillväxtverket.

⁷ Energimyndigheten och Viable Cities deltar.

6.2. Konkurrenskraft och finansiering

En grundtes i missionsdriven innovation är att staten och offentliga organisationer på olika nivåer i samhället tar en aktiv roll i att samskapa och omforma marknader i samspel med näringslivet och andra samhällsaktörer som akademi och civilsamhälle. En stark mobilisering för omställning till klimatneutralitet kan ge förutsättningar för företag i Sverige att utveckla nya affärsstrategier som ger konkurrenskraft genom att driva en omställning till ett klimatneutralt och hållbart samhälle. Detta är avgörande för Sveriges ambition att vara världens första fossilfria välfärdsland och vårt klimatpolitiska ramverk. Under 2023 kommer Viable Cities att ytterligare förstärka samverkan med näringslivet för att kraftsamla för omställning. Det kommer att ske på flera nivåer. Inte minst genom samverkan med initiativ som Fossilfritt Sverige och Omställningslyftet. Likaså kommer utveckling ske för att förstärka den lokala mobiliseringen av företag i Klimatkontakt 2030 att utforskas.

Ett centralt inslag i Klimatkontrakt 2030 är att skapa en klimatinvesteringsplan med ett brett perspektiv på vilka investeringar som behöver ske för att åstadkomma klimatomställningen till 2030 i en stad (i betydelsen ett bredd av aktörer inklusive medborgare, civilsamhälle, företag, akademi och offentliga organisationer). I genomsnitt bedöms kommunen själv ha rådighet över cirka 15 procent av de investeringar som behövs. Ett angeläget arbete är att samla rätt aktörer från näringsliv (inklusive finansiell sektor), offentliga aktörer och civilsamhälle för att få till stånd nödvändiga investeringar och omrikta finansiella flöden för att ställa om till klimatneutralitet och samtidigt säkra mervinster av klimatomställningen som arbetstillfällen, ökad hälsa, inkludering och attraktiva livsmiljöer. Även upphandling är ett centralt inslag här. Viable Cities arbete kommer att fortsätta under 2023 för att säkra mobilisering av investeringar och utveckla metoder för klimatinvesteringsplaner.

6.3. Medborgarengagemang

Nuvarande samhällsutmaningar innebär att flera kriser sammanfaller med klimatkrisen. Det gäller bl a pandemin, kriget i Ukraina, kriser vad gäller energi, mat, råvaror och kritiska mineraler, biodiversitet och demografi. Detta innebär samtidigt en demokratisk utmaning där växande andelar av befolkningen känner sig utanför.

Detta ökar behovet av satsningar som syftar till inkludering och att sätta medborgarna i centrum för omställningen till klimatneutralt och hållbart samhälle, bl.a. genom nya former för medborgarinvolvering (exv. medborgarråd) och utveckling av attraktiva livsmiljöer (exv. New European Bauhaus). Viable Cities kommer under 2023 att vidareutveckla samarbete med städer, myndigheter och andra aktörer för att skapa förutsättningar för medborgarengagemang i klimatomställningen. Inte minst genom utveckling av nya former av medborgarinvolvering i lokala klimatkontrakt och samspel med europeiska satsningar på området.

6.4. Mission klimatneutrala städer 2030 internationellt

EU sjösatte i oktober 2021 fem missioner för ett nytt och innovativt sätt att arbeta tillsammans och förbättra människors liv i och utanför Europa. De fem s k uppdragen ska tackla stora samhällsutmaningar som hälsa, klimat och miljö och formulerar ambitiösa och tidsatta mål som ska nås till 2030. Ett av dem är 100 klimatneutrala och smarta städer – med och för medborgarna (kallad Cities Mission) som är en viktig del i att leverera Europas gröna giv med sikte på en klimatneutral kontinent 2050. Detta innebär en väsentlig förstärkning av det svenska arbetet med mission klimatneutrala städer 2030 och med Klimatkontrakt 2030 som verktyg för detta.

Under 2023 sker utvecklingsarbete för att ytterligare stärka kopplingen mellan det svenska och europeiska arbetet med mission klimatneutrala städer 2030. Det sker inom en rad initiativ som involverar såväl städer, myndigheter som Viable Cities som program. Exempel är NetZeroCities (som är en plattform för genomförande av Cities Mission, med utvecklingsarbete kring bl a Climate City Contract och Climate Investment plans), partnerskapet Driving Urban Transitions, CapaCITIES, New European Bauhaus m fl. New European Bauhaus-initiativet lanserades av EU-kommissionen i januari 2021, och kopplar samman EUs gröna giv med vår byggda miljö. I genomförandepLANEN för Cities Mission pekar EU-kommissionen på att EUs Climate City Contract ska möjliggöra medverkande städer att integrera och stärka värden och principer i New European Bauhaus-initiativet i sina planer för klimatneutralitet. Arbetet kring New European Bauhaus sker i samverkan med Boverkets (Rådet för hållbara städer) regeringsuppdrag att samordna Sveriges medverkan i New European Bauhaus.

En fortsatt utveckling av det globala samarbetet kring klimatneutrala städer 2030 kommer att ske. Detta tar framför allt utgångspunkt i ett flertal redan pågående arbeten, till exempel kopplat till det svenska ordförandeskapet i EU under våren 2023 och fortsättningen av Climate Smart Cities Challenge i de fyra städerna utanför EU i samarbete med UN-Habitat.

7. Gemensamt arbete kring uppföljning, utvärdering och uppdatering

Viable Cities och kommunen är överens om att genomföra en årlig uppföljning av kommunens resultat inom ramen för Klimatkontrakt 2030. Viable Cities tar fram underlag för en årlig uppföljning på kommunal och nationell nivå.

7.1. Viktigaste uppdateringar för kommunen

Borlänge kommun har under året etablerat en kvadrupelhelixsamverkan, ett innovationsteam, som arbetat med Borlänges utmaningar för att uppnå klimatneutralitet.

Fem utsläpps- och omställningsområden har prioriterats. För transportområdet har en bredare grupp organisationer arbetat med problem- och lösningsformuleringar. Omställningslyftet har dockat an till Borlänges process för att bidra till ännu fler lösningar och metodik utifrån ett systeminnovationsperspektiv, samt större möjligheter till uppskalning.

13 organisationer skrev i april klimatkontrakt om att gemensamt arbeta för att öka tempot i klimatomställningen i Borlänge. Efter det har arbetet fortsatt för att fler organisationer ska ansluta till ett lokalt klimatkontrakt, vilket resulterat i 8 ytterligare företag.

Arbetet med klimatinvesteringsplan har påbörjats genom en inledande gap-analys och insatser för att bredda förståelsen för arbetssättet.

Arbetet med Hållbar Arena har inneburit en utveckling av Borlänge Energi Arena/ Domnarvsvallen som en testarena och mötesplats för hållbarhet.

Borlänge kommun har haft ett gott samarbete och erfarenhetsutbyte med de andra 22 städerna inom Viable Cities och programkontoret, både i samband med Transition Lab och däremellan. Borlänge, Gävle och Eskilstuna har samarbetat kring våra städers utmaningar och gemensamma kopplingar till akademien och våra städers lärosäten.

7.2. Mest angelägna erfarenheter att dela för kommunen

För Borlänge kommun har det gångna året inneburit nya arbetssätt och samverkansplattformar som gjort kommunen med sina partners mer snabbfotade, vilket bådär gott för framtiden.

Samarbetet och erfarenhetsutbytet med de andra städerna inom Viable Cities och programkontoret har stärkt kommunens arbete.

Borlänge kommun har hittat många nya kopplingar till andra organisationer, företag och myndigheter på lokal, regional, nationell och internationell nivå som visar hur viktigt det är att jobba gemensamt och inte isolerat med klimatomställningen.

Myndigheternas strävan att koordinera finansiering är mycket värdefull för vår möjlighet att höja tempot i arbetet.

7.3 Viktigaste uppdateringar för Viable Cities

Under 2022 har ett omfattande arbete gjorts för att ge goda förutsättningar för alla 23 signerande städer att fördjupa sitt arbete med mission klimatneutrala städer 2030, då 14 städer tillkommit i oktober 2021. Vidareutveckling har gjorts av plattform för snabbare lärande genom Viable Cities Transition Lab Forum, City Labs, Klimatfrukostar

och en rad olika format för möten mellan städer och myndigheter och andra aktörer. Vidare har samspelet med de signerande myndigheterna utvecklats för att fördjupa processen med Klimatkontrakt 2030 ytterligare. Viable Cities har även bidragit med underlag till regeringsuppdraget om lokal och regional klimatomställning som är ett av underlagen till regeringens kommande klimatpolitiska handlingsplan.

Under året har arbetet intensifierats för att utveckla praktiska och forskningsbaserade verktyg och metoder för klimatinvesteringsplaner. En första prototyp av ett beräkningsverktyg finns sedan i oktober tillgängligt för samtliga 23 signerande städer. Under året har också konceptutveckling kring systemdemonstratorer fortsatt och under hösten har en designfas av en helt ny satsning lanserats i samarbete mellan Vinnova och Viable Cities som involverar ett flertal städer.

Under 2022 har Viable Cities ansvarat för ett regeringsuppdrag, Thriving North (stöd till innovationsarbete inom hållbar stads- och samhällsutveckling i Norrbotten och Västerbotten). En första prototyp av ett regionalt klimatkontrakt utvecklats med en arbetsgrupp med representanter från regionerna och länsstyrelserna i Västerbotten och Norrbotten. Vidare har en plattform initierats för regional samhällsomställning i norra Sverige. Plattformen, med namnet Thriving North, bärs nu vidare av fler aktörer i de fyra norra regionerna.

EUs arbete med mission klimatneutrala städer 2030 har intensifierats under året. I september 2021 lanserades mission Klimatneutrala städer 2030 som en av de fem missionerna. Då inbjöds städer över hela Europa att göra en intresseanmälan att bli föregångare i omställningen till klimatneutralitet. Så mycket som 377 städer anmälde intresse. I juni 2022 valdes 112 städer ut för att bli pionjärer i klimatomställningen, varav 100 inom EU och 12 i associerade länder. Av dessa 112 finns sju svenska städer som återfinns bland de 23 som signerar Klimatkontrakt 2030.

Den europeiska plattformen NetZeroCities har under det senaste året inlett arbetet med att stödja implementeringen av mission klimatneutrala städer 2030 inom EU. Inte minst för att underlätta omställningen i de 112 städerna. Viable Cities medverkar i arbetet. NetZeroCities håller nu på att utforma ett klimatkontrakt för städer i hela EU som verktyg för snabbare klimatomställning. Här är klimatinvesteringar en viktig del.

Två nya kompletterande initiativ har initierats under 2022 som ska stötta mission klimatneutrala städer 2030 i EU. Det första är partnerskapet Driving Urban Transitions där Viable Cities deltar tillsammans med Vinnova, Energimyndigheten och Formas från Sverige. Här sker samarbetet med nationella aktörer från ett stort antal länder. Framför allt handlar det här om finansiering av internationella satsningar inom tre områden som kan bidra till snabbare klimatomställning: energipositiva stadsdelar, cirkulär urban ekonomi och 15-minutersstaden. Det andra är initiativet CapaCITIES. Detta EU-samarbete syftar till att underlätta etableringen av nationella strukturer

för att möjliggöra klimatomställningen i städer liknande Viable Cities i Sverige och CitiES2030 i Spanien.

Den globala innovationstävlingen Climate Smart Cities Challenge har under året gått in i en ny fas och team av företag och organisationer arbetar nu i de fyra städerna utanför EU i samarbete med UN-Habitat.

7.4. Viktigaste uppdateringar för myndigheterna

Arbete inom myndigheternas Innovationsteam

Under 2022 har myndigheterna i Klimatkontraktet fortsatt utveckla arbetet inom sitt innovationsteam. Teamet har bland annat sammanställt en överblick av myndigheternas olika stödformer och finansieringsinstrument och medverkat till att utlysningar som rör klimatomställning och hållbara städer kontinuerligt publiceras på webbplatsen Hållbarstad.se.

Innovationsteamet har medverkat i Viable Cities Transition Labs och deltagit i samt med stöd av Viable Cities och Stockholm Environment Institute genomfört workshops och möten i syfte att lära mer om städernas klimatinvesteringsplaner och myndigheternas roll i arbetet. Tillsammans med några av städerna har innovationsteamet testat att utveckla stöd och former för analys av myndigheternas gemensamma finansiering (bl a olika forskning- och innovationsprogram, stadsmiljöavtal) de senaste fem åren. Syftet är att arbetet på sikt ska bidra till åtaganden om samordnad finansiering och städernas arbete med klimatinvesteringsplanering.

I myndigheternas löpande arbete finns många åtgärder och initiativ som har betydelse för städernas arbete med klimatomställning. Att samla och informera om dessa är en viktig uppgift för myndigheterna. Nedan följer ett urval som stöder eller på annat sätt berör städerna.

Stöd till forskning, innovation och utveckling

Under året har myndigheterna genomfört flera utlysningar i syfte att underlätta omställningen i städer.

Vinnova har i samarbete med Viable Cities bland annat genomfört utlysningen Designfas av urbana systemdemonstratorer. En uppföljande utlysning sker våren 2023, Andra exempel från Vinnova är Hållbar tillgänglighet i hela Sverige, om mobilitet i glesbygd, i samarbete med Drive Sweden och Viable Cities, Civilsamhällets lösningar för klimatomställning, samt Innovationer för en minskad elanvändning i samarbete med Energimyndigheten.

Tillväxtverket har haft utlysningar från Europeiska Regionala utvecklingsfonden, Ta fram lokal strategi för Hållbar urban utveckling, och utlysningen Driva plattform för samverkan och erfarenhetsutbyte. Staden som nav för grön och digital omställning

är en satsning inom Omställningslyftet som också finansieras av Regionalfonden. Satsningen syftar till att ta fram nya praktiska arbetssätt för att arbeta med systeminnovation för lokal, grön omställning.

Formas har genomfört utlysningen Klimatneutrala och inkluderande kommuner för att öka kommuners kapacitet och förmåga att påskynda omställningsarbetet mot klimatneutralitet som kännetecknas av social inkludering och jämlika livsvillkor. Inom det nationella forskningsprogrammet för hållbart samhällsbyggande har Formas genomfört en utlysning på Forskarskolor för hållbart samhällsbyggande. Forskarskolorna syftar till att stärka kompetens- och kunskapsutvecklingen och är alla tydligt tvärvetenskapliga, praktisknära och utmaningsdrivna. Flera kommuner ingår i forskarskolorna. Formas finansierar även varje år många forsknings- och innovationsprojekt inom miljö, samhällsbyggnad och areella näringar i flertalet nationella och internationella utlysningar.

I Trafikverkets utlysningar om Stadsmiljöavtal kan kommuner och regioner söka stöd som leder till en ökad andel persontransporter med kollektivtrafik eller cykeltrafik och hållbara godstransportlösningar.

Energimyndigheten har genomfört utlysningar inom följande program som är relevanta för hållbara städer och samhällen, Människa, Energisystem och samhälle, Spara och Bevara, Design för energieffektiv vardag, Transporteffektivt samhälle samt E2B2, Energieffektivt byggande och boende, Forskarskola Energisystem samt Biobaserat samhälle-Bio+.

Energimyndigheten finansierar sedan många år beställargrupper och nätverk för att skapa en plattform för nära samverkan mellan branschaktörer och staten i syfte att minska energianvändningen i byggnader. Energimyndigheten finansierar även den kommunala och energi- och klimatrådgivningen som riktar sig till hushåll och privata aktörer.

Impact Innovation är namnet på nästa generation strategiska innovationsprogram. Utlysning för förberedelseprojekt öppnades under året. En av de tre inriktningarna är Attraktiva och välfungerande samhällen, där inte minst städer är en viktig målgrupp.

På ett internationellt plan utlyser Formas, Energimyndigheten och Vinnova tillsammans medel så att aktörer verksamma i Sverige kan delta i internationella forsknings- och innovationsprojekt som tar sig an urbana utmaningar inom det europeiska partnerskapet Driving Urban Transition (DUT). I första utlysningen ingår 27 länder. På ett övergripande plan adresserar partnerskapet frågor om energi, mobilitet och resursanvändning i en urban kontext.

Myndigheters arbete och särskilda regeringsuppdrag

Energimyndigheten har arbetat tillsammans med Tillväxtanalys, Trafikanalys och Länsstyrelsen i Uppsala län för att ta fram underlag till regeringens nästa klimathandlingsplan. I uppdraget om lokal och regional klimatomställning genomfördes ett stort antal dialoger med kommuner, regioner, myndigheter, forskningsaktörer, näringsliv och andra relevanta aktörer ligger till grund för hindersanalysen och de förslag till styrmedel eller åtgärder som presenterades. På Energimyndigheten pågår en stor mängd uppdrag relaterade till elektrifieringsstrategin, energieffektivisering och trygg energiförsörjning samt uppbyggnaden av ett nationellt centrum för koldioxidavskiljning och lagring (CCS).

Klimatkontraktmyndigheterna ingår även som fem av 14 medlemmar i Regeringens Råd för hållbara städer. I mars 2022 fick rådet ett förlängt och ändrat uppdrag med tydligare fokus på att arbeta mot mål 11 Hållbara städer och samhällen i Agenda 2030. Flera av myndigheterna har medverkat i Boverkets koordineringsuppdrag inom nytt europeiskt Bauhaus (NEB). Ett exempel är utlysningen Idéer för framtidens Kiruna, Gällivare, Boden, Luleå, Skellefteå och Umeå – idéskisserna klara i projektet Visioner: i norr - Hållbar Stad (hallbarstad.se).

Trafikverkets kunskapsforum – Arena transporteffektiv stadsmiljö är en del av ett regeringsuppdrag (2019–2022) om att genomföra informations- och kunskapshöjande åtgärder för omställning av transportsektorn till fossilfrihet. Ett forsknings- och innovationsprogram för Geofencing som finansieras av Trafikverket och drivs av Closer på Lindholmen samlar nödvändiga aktörer inom samhälle, näringsliv och akademi för att tillsammans ta fram lösningar som ska främja användningen av geofencing i styrning av transportsystemet.

Ett axplock av arbeten som berör utveckling av systeminnovation är Utvecklade arbetssätt och processer för ökade synergier mellan regionala, nationella och internationella innovationsinsatser, Systeminnovation i städer, (Vinnova), Stärka det regionala arbetet med hållbar utveckling (flera myndigheter), bidra till kommande diskussioner om EUs urbana agenda (Formas) samt Vinnovas satsning på att stödja städernas förmåga att leda och organisera innovation, bl a genom det följeforskar-nätverk som i snart 10 år följt utvecklingen av satsningen Innovationsplattformar för hållbara städer, och projektet Accelerera som utvecklar och erbjuder stöd för innovationsledning i kommunerna enligt ISO-standard.

Ny myndighet bland signatärerna

Naturvårdsverket har beslutat att signera Klimatkontrakt 2030 i december 2022 och kommer därmed att fortsatt vara delaktiga i processen.

8. Kontraktet

Parterna är överens om att dessa gemensamma åtaganden, så som de formuleras ovan, ska gälla för 2022. Den första versionen av Klimatkontrakt 2030 signerades 2020. Klimatkontraktet ska uppdateras och förnyas inför varje nytt år.

Klimatkontrakt 2030

Mellan Borlänge kommun, myndigheterna
Energimyndigheten, Vinnova, Formas, Tillväxtverket,
Trafikverket, Naturvårdsverket samt Viable Cities.

Stockholm den 8 december 2022. Parterna är överens om att dessa gemensamma åtaganden, så som de formuleras ovan, ska gälla för 2023. Den första versionen av Klimatkontrakt 2030 signerades 2020. Klimatkontraktet ska uppdateras och förnyas inför varje nytt år.

Lars Ivarsson

kommunstyrelseordförande,
Borlänge kommun

Olga Kordas

programchef,
Viable Cities

Robert Andrén

generaldirektör,
Energimyndigheten

Darja Isaksson

generaldirektör,
Vinnova

Johan Kuylenstierna

generaldirektör,
Formas

Elisabeth Backteman

generaldirektör,
Tillväxtverket

Roberto Maiorana

generaldirektör,
Trafikverket

Björn Risinger

generaldirektör,
Naturvårdsverket